

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (ötödik tanács)

2017. október 12.*

„Előzetes döntéshozatal – Büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködés – 2010/64/EU irányelv – A 3. cikk (1) bekezdése – A büntetőeljárás során igénybe vehető tolmácsoláshoz és fordításhoz való jog – A »lényeges iratok« fordítása – A »lényeges iratok« fogalma – Tárgyalás mellőzésével lefolytatott egyoldalú, egyszerűsített eljárásban hozott, csekélyebb súlyú bűncselekmény miatt a címmel szemben pénzbüntetést kiszabó büntető végzés”

A C-278/16. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Landgericht Aachen (aacheni tartományi bíróság, Németország) a Bírósághoz 2016. május 19-én érkezett, 2016. május 6-i határozatával terjesztett elő a

Frank Sleutjes

ellen,

a **Staatsanwaltschaft Aachen** részvételével folytatott büntetőeljárásban,

A BÍRÓSÁG (ötödik tanács),

tagjai: J. L. da Cruz Vilaça tanácselnök, A. Tizzano, a Bíróság elnökhelyettese (előadó), E. Levits, M. Berger és F. Biltgen bírák,

főtanácsnok: N. Wahl,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- Frank Sleutjes képviselőjében C. Peters Rechtsanwalt,
- a német kormány képviselőjében M. Hellmann és T. Henze, meghatalmazotti minőségben,
- a cseh kormány képviselőjében J. Vlácil és M. Smolek, meghatalmazotti minőségben,
- a holland kormány képviselőjében M. Bulterman és M. de Ree, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviselőjében R. Troosters és S. Grünheid, meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: német.

a főtanácsnok indítványának a 2017. május 11-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,
meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a büntetőeljárás során igénybe vehető tolmácsoláshoz és fordításhoz való jogról szóló, 2010. október 20-i 2010/64/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2010. L 280., 1. o.) 3. cikkének értelmezésére irányul.
- 2 E kérelmet a Frank Sleutjes ellen cserbenhagyás miatt indított büntetőeljárás keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós jog

- 3 A 2010/64/EK irányelv (14), (17) és (30) preambulumbekzdése a következőket mondja ki:
„(14) Az [1950. november 4-én Rómában aláírt, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezménynek] az Emberi Jogok Európai Bíróságának ítélkezési gyakorlatában értelmezett 6. cikke tartalmazza a tolmácsolás és fordítás igénybevételéhez való jogot azok számára, akik nem beszélnek vagy nem értik az eljárás nyelvét. Ezen irányelv elősegíti e jogok gyakorlati alkalmazását. E célból ezen irányelv biztosítani kívánja a gyanúsítottak vagy a vádlottak tolmácsoláshoz és fordításhoz való jogát a büntetőeljárás során, a tisztességes eljáráshoz való joguk biztosítása érdekében.
[...]
(17) Ezen irányelvnek biztosítania kell a költségmentes és kielégítő nyelvi segítségnyújtást, lehetővé téve a büntetőeljárás nyelvét nem beszélő vagy nem értő gyanúsítottak vagy vádlottak számára a védelemhez való joguk teljes körű gyakorlását, továbbá védenie kell a tisztességes eljárást.
[...]
(30) A tisztességes eljárás biztosítása megköveteli, hogy a lényeges iratokat vagy legalább azok releváns részeit ezen irányelv rendelkezéseivel összhangban lefordítsák a gyanúsítottak vagy a vádlottak részére. Bizonyos iratokat, így bármely szabadságelvonást elrendelő határozatot, bármely vádat illetőleg vádiratot, és bármely ítéletet e célból mindig lényegesnek kell tekinteni, és ezért azokat le kell fordítani. A tagállamok hatósága dönti el – hivatalból, vagy a gyanúsítottak vagy a vádlottak vagy jogi képviselőjük kérésére –, hogy mely egyéb iratok lényegesek a tisztességes eljárás biztosításához, amelyeket ezért szintén le kell fordítani.”
- 4 Ezen irányelv „Tárgy és hatály” című 1. cikkének (1) és (2) bekezdése a következőket írja elő:
„(1) Ezen irányelv a büntetőeljárás és az európai elfogatóparancs végrehajtására irányuló eljárás során igénybe vehető tolmácsoláshoz és fordításhoz való jogra vonatkozó szabályokat állapít meg.

(2) Az (1) bekezdésben említett jog személyekre attól az időponttól kezdve alkalmazandó, hogy a hatáskörrel rendelkező tagállami hatóságok – hivatalos értesítés útján vagy egyéb módon – a tudomásukra hozzák, hogy bűncselekmény elkövetésével gyanúsítják vagy vádolják őket, egészen a büntetőeljárás befejezéséig, azaz annak végső megállapításáig, hogy elkövették-e a bűncselekményt, beleértve adott esetben a büntetéskiszabást és a fellebbezés elbírálását is.”

- 5 Az említett irányelvnek „A lényeges iratok fordításához való jog” című 3. cikkének (1) és (2) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„(1) A tagállamok biztosítják, hogy a büntetőeljárás nyelvét nem értő gyanúsítottak vagy vádlottak észszerű időn belül megkapják mindazon iratok írásbeli fordítását, amelyek lényegesek annak biztosításához, hogy képesek legyenek gyakorolni védelemhez való jogukat, továbbá a tisztességes eljárás garantálásához.

(2) A lényeges iratok közé tartoznak a szabadságelvonásról szóló határozatok, a vád, illetőleg a vádirat, és bármely ítélet.”

A német jog

A GVG

- 6 A Gerichtsverfassungsgesetz (a bíróságokról szóló törvény, a továbbiakban: GVG) 187. §-ának (1) bekezdése kimondja, hogy a német nyelvtudással nem rendelkező terhelt esetében tolmácsot vagy fordítót kell igénybe venni, amennyiben ez a terhelt büntetőeljárás jogainak gyakorlásához szükséges.
- 7 Továbbá a GVG 187. §-ának (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a német nyelvtudással nem rendelkező terhelt büntetőeljárás jogainak gyakorlásához főszabály szerint a szabadságelvonást elrendelő határozatok, valamint a vádiratok, a tárgyalás mellőzésével hozott végzések és a nem jogerős ítéletek írásbeli fordítása szükséges.

Az StPO

- 8 A Strafprozessordnung (a büntetőeljárásról szóló törvény, a továbbiakban: StPO) 37. §-ának (3) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a német nyelvtudással nem rendelkező terheltnek csak „ítélet” (*Urteil*) esetében kell egyúttal a terhelt számára érthető nyelven készült fordítást is kézbesíteni.
- 9 Az StPO 407. és azt követő §-ai a tárgyalás mellőzésével hozott végzést (*Strafbefehle*) szabályozzák.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

- 10 2015. november 2-án az Amtsgericht Düren (düreni helyi bíróság, Németország) a Staatsanwaltschaft Aachen (aacheni ügyészség, Németország) indítványára az StPO 407. és azt követő §-ai alapján, tárgyalás mellőzésével cserbenhagyás miatt többek között pénzbüntetést kiszabó végzést hozott a holland állampolgár Frank Sleutjessel szemben.
- 11 Ez a végzés tartalmazta a jogorvoslati lehetőségekre vonatkozó tájékoztatást is, amely szerint ez a végzés jogerőre emelkedik és végrehajthatóvá válik, ha F. Sleutjes a kézbesítéstől számított 2 héten belül nem nyújt be az Amtsgericht Dürennél (düreni helyi bíróság) tárgyalás tartására irányuló kérelmet írásban – német nyelven – vagy hivatali jegyzőkönyvbe mondvá.

- 12 A szóban forgó, tárgyalás mellőzésével hozott végzést 2015. november 12-én kézbesítették F. Sleutjesnek. A végzés német nyelven íródott, csak a jogorvoslati lehetőségekre vonatkozó tájékoztatást kézbesítették a holland nyelvű fordítással együtt.
- 13 Az Amtsgericht Dürennek (düreni helyi bíróság) 2015. november 24-én és 26-án küldött elektronikus levélben F. Sleutjes holland nyelven foglalt állást a vele szemben tárgyalás mellőzésével hozott végzéssel kapcsolatban. Ez a bíróság a 2015. december 1-jei levelével arról tájékoztatta a terheltet, hogy az iratokat német nyelven kell benyújtani a bírósághoz.
- 14 Ezzel egyidejűleg, 2015. december 1-jén F. Sleutjes védője telefaxon tárgyalás tartására irányuló kérelmet nyújtott be. Ugyanez a bíróság a 2016. január 28-i végzésével késedelmes benyújtás miatt mint elfogadhatatlant elutasította a tárgyalás tartására irányuló kérelmet.
- 15 F. Sleutjes azonnali fellebbezést nyújtott be e végzéssel szemben a kérdést előterjesztő bírósághoz, a Landgericht Aachenhez (aacheni tartományi bíróság, Németország), amely eljárás jelenleg folyamatban van.
- 16 Ez a bíróság úgy véli, hogy F. Sleutjes 2015. november 24-i és 26-i elektronikus levelei, jóllehet a tárgyalás tartására irányuló kérelem benyújtására nyitva álló határidőn belül érkeztek az Amtsgericht Dürenhez (düreni helyi bíróság), nem minősülnek érvényes kérelemnek. Ugyanis, még ha az elektronikus levelek meg is felelnek a német jogban előírt alaki követelményeknek, amelyek szerint a tárgyalás tartására irányuló kérelmet írásban kell benyújtani, ezek a levelek azonban nem német nyelven íródtak. Emiatt tehát F. Sleutjes tárgyalás tartására irányuló kérelme nem nyilvánítható elfogadhatónak, mivel tájékoztatták arról, mégpedig holland nyelven, hogy az ilyen jogorvoslati kérelmet német nyelven kell megírni.
- 17 Mindazonáltal a kérdést előterjesztő bíróság emlékeztet arra, hogy egyrészt az StPO 37. §-ának (3) bekezdése azt írja elő, hogy amennyiben a terhelt nem rendelkezik német nyelvtudással, az „ítéletet” a számára érthető nyelven készült fordítással együtt kell kézbesíteni. Másrészt a GVG 187. §-ának (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy főszabály szerint a tárgyalás mellőzésével hozott végzések és a nem jogerős ítéletek írásbeli fordítása szükséges.
- 18 Ebben az összefüggésben a kérdést előterjesztő bíróság arra vár választ, hogy az „ítélet[nek]” (*Urteil*) az StPO – 2010/64 irányelv 3. cikkének fényében értelmezett – 37. §-ának (3) bekezdése szerinti fogalmának magában kell-e foglalnia a tárgyalás mellőzésével hozott végzéseket (*Strafbefehle*) is. Amennyiben igen, úgy az F. Sleutjessel szemben tárgyalás mellőzésével hozott végzés kézbesítése érvénytelennek minősül, mivel ahhoz nem csatolták a teljes szöveg holland fordítását, és így a tárgyalás tartására irányuló kérelem benyújtására nyitva álló határidő még el sem kezdődött.
- 19 E körülmények között a Landgericht Aachen (aacheni tartományi bíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjeszti a Bíróság elé:
- „Úgy kell-e értelmezni a [2010/64/EU irányelv] 3. cikkét, hogy az [StPO] 37. §-ának (3) bekezdésében szereplő »ítélet« [(*Urteil*)] fogalma az [StPO] 407. és azt követő §-ai szerinti tárgyalás mellőzésével hozott végzéseket [(*Strafbefehle*)] is magában foglalja?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

- 20 Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés megválaszolása előtt emlékeztetni kell arra, hogy írásbeli észrevételeiben a német kormány arra az álláspontra helyezkedett, hogy a kérdést előterjesztő bíróság értelmezésével ellentétben az alkalmazandó nemzeti jogi rendelkezések biztosítják a terhelt

számára a tárgyalás mellőzésével hozott végzés és a tárgyalás tartására irányuló kérelem lefordításához való jogot, úgyhogy az alapügy megoldása nem függ a feltett kérdés megválaszolásától, vagyis a kérdés ennél fogva nem releváns.

- 21 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint a Bíróság és a nemzeti bíróságok között az EUMSZ 267. cikk alapján létrehozott együttműködés keretében kizárólag az alapügyben eljáró és a meghozandó bírósági határozatért felelős nemzeti bíróság feladata, hogy az ügy sajátosságaira tekintettel megítélje mind az előzetes döntéshozatalra utaló határozatnak az ítélete meghozatala tekintetében fennálló szükségességét, mind a Bíróság elé terjesztett kérdések relevanciáját. Következésképpen, ha az előterjesztett kérdések az uniós jog értelmezésére vonatkoznak, a Bíróság főszabály szerint köteles határozatot hozni (2016. szeptember 6-i Petruhhin ítélet, C-182/15, EU:C:2016:630, 19. pont; 2016. december 8-i Eurosaneamientos és társai ítélet, C-532/15 és C-538/15, EU:C:2016:932, 27. pont).
- 22 Ebből következik, hogy a nemzeti bíróság által saját felelősségére meghatározott jogszabályi és ténybeli háttér alapján – amelynek helytállóságát a Bíróság nem vizsgálhatja – az uniós jog értelmezésére vonatkozóan előterjesztett kérdések releváns voltát vélelmezni kell. A nemzeti bíróságok által előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelem Bíróság általi elutasítása csak abban az esetben lehetséges, amennyiben nyilvánvaló, hogy az uniós jog értelmezése, amelyet a nemzeti bíróság kért, nem függ össze az alapeljárás tényállásával vagy tárgyával, illetve ha a szóban forgó probléma hipotetikus jellegű, vagy a Bíróság nem rendelkezik azon ténybeli és jogi elemek ismeretével, amelyek szükségesek ahhoz, hogy a feltett kérdéseket hatékonyan megválaszolja (2016. december 8-i Eurosaneamientos és társai ítélet, C-532/15 és C-538/15, EU:C:2016:932, 28. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 23 Márpedig a jelen ügyben a Bíróság elé terjesztett iratokból nem tűnik ki egyértelműen, hogy a jelen helyzet a fentiek valamelyikének megfelelne. Továbbá a Bíróságnak nem feladata megkérdőjelezni a nemzeti jognak a kérdést előterjesztő bíróság általi értelmezését.
- 24 Ennél fogva a feltett kérdést meg kell válaszolni.
- 25 E kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 2010/64 irányelv 3. cikkét úgy kell-e értelmezni, hogy az olyan jogi aktus, mint a nemzeti jog által a csekélyebb súlyú bűncselekmények szankcionálására kilátásba helyezett, és bíróság által, egyoldalú, egyszerűsített eljárásban hozott végzés, az e cikk (1) bekezdése értelmében vett olyan „lényeges irat[nak]” minősül, amelynek írásbeli fordítását az adott büntetőeljárás nyelvét nem értő gyanúsítottak vagy vádlottak számára a védelemhez való joguk gyakorlásának lehetővé tétele, és így a tisztességes eljárás garantálása érdekében az e rendelkezésben előírt alaki követelményeknek megfelelően biztosítani kell.
- 26 E kérdés megválaszolása érdekében meg kell jegyezni, hogy a 2010/64 irányelv 1. cikkének (1) bekezdése rendelkezik a többek között a büntetőeljárás során igénybe vehető tolmácsoláshoz és fordításhoz való jogról. Ezenkívül ezen irányelv 1. cikkének (2) bekezdése pontosítja, hogy e jog az egyes személyekre attól az időponttól kezdve alkalmazandó, hogy a hatáskörrel rendelkező tagállami hatóságok a tudomásukra hozzák, hogy bűncselekmény elkövetésével gyanúsítják vagy vádolják őket, egészen a büntetőeljárás befejezéséig, azaz annak végső megállapításáig, hogy elkövették-e a bűncselekményt, beleértve adott esetben a büntetékiszabást és a fellebbezés elbírálását is.
- 27 Következésképpen egy olyan személy helyzete, mint F. Sleutjesé, aki a vele szemben az StPO 407. és azt követői §-ai alapján, tárgyalás mellőzésével hozott végzés ellen tárgyalás tartására irányuló kérelmet terjesztett elő, amely kérelem elfogadhatósága fellebbezési eljárás tárgyát képezi, egyértelműen a 2010/64 irányelv hatálya alá tartozik, így e személy számára biztosítani kell a 2010/64 irányelv által garantált tolmácsoláshoz és a fordításhoz való jogot (lásd ebben az értelemben: 2015. október 15-i Covaci ítélet, C-216/14, EU:C:2015:686, 27. pont).

- 28 Azt a kérdést illetően, hogy a jelen ügyben ez a jog vonatkozik-e az említett tárgyalás mellőzésével hozott végzésre, emlékeztetni kell arra, hogy a 2010/64 irányelv 3. cikkének (1) bekezdése előírja, hogy a büntetőeljárás nyelvét nem értő gyanúsítottaknak vagy vádlottaknak joguk van megkapni valamennyi „lényeges irat” írásbeli fordítását.
- 29 E tekintetben e cikk (2) bekezdése elsősorban tisztázza, hogy ezen iratok közé tartoznak a szabadságelvonásról szóló határozatok, a vád, illetőleg a vádirat és bármely ítélet.
- 30 Márpedig a Bíróság elé terjesztett iratokból, valamint a 2015. október 15-i Covaci ítélet (C-216/14, EU:C:2015:686) 20. és 60. pontjából kitűnik, hogy a német jog által előírt tárgyalás mellőzésével hozott végzést olyan egyszerűsített eljárás alapján bocsátják ki, amely szerint – lényegében – egyrészt e végzés kézbesítésére csupán azután kerül sor, hogy a bíróság határozatot hozott a vád megalapozottságáról, másrészt pedig e végzés kézbesítése jelenti a terhelt számára az első alkalmat, amikor tájékoztatást kap az ellene emelt vádról. Egyébiránt, amennyiben ez a személy a kézbesítéstől számított 2 héten belül nem kéri tárgyalás tartását, ez a végzés jogerőre emelkedik, és a kiszabott büntetések végrehajthatóvá válnak.
- 31 E körülmények között az ilyen, tárgyalás mellőzésével hozott végzés a 2010/64 irányelv 3. cikkének (1) bekezdése értelmében egyúttal vádemelésnek és ítéletnek is minősül.
- 32 Másodsorban, amint azt a főtanácsnok az indítványának 33. pontjában megjegyezte, ezen indítvány (14), (17) és (30) preambulumbekkezdéséből, illetve magának a 3. cikknek, és különösen az (1) bekezdésének szövegéből a következők következnek, hogy a fordításhoz való jogot abból a célból alkották meg, hogy az érintett személyek képesek legyenek gyakorolni védelemhez való jogukat, továbbá hogy biztosítsák az eljárás tisztességes jellegét (2015. október 15-i Covaci ítélet, C-216/14, EU:C:2015:686, 43. pont).
- 33 Márpedig, amennyiben a tárgyalás mellőzésével hozott olyan végzést, mint amelyről az alapügyben szó van, csupán az eljárás nyelvén közlik valamely személlyel, jóllehet ezt a nyelvet nem érti, akkor ez a személy nem értheti meg, hogy mit rónak fel neki, így tehát nem gyakorolhatja eredményesen a védelemhez való jogát, ha nem kapja meg az említett végzés fordítását az általa érthető nyelven.
- 34 A fenti megfontolások összességéből az következik, hogy a feltett kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2010/64 irányelv 3. cikkét úgy kell értelmezni, hogy az olyan jogi aktus, mint a nemzeti jog által a csekélyebb súlyú bűncselekmények szankcionálására kilátásba helyezett, és bíróság által, egyoldalú, egyszerűsített eljárásban hozott végzés, az e cikk (1) bekezdése értelmében vett olyan „lényeges irat[nak]” minősül, amelynek írásbeli fordítását az adott büntetőeljárás nyelvét nem értő gyanúsítottak vagy vádlottak számára a védelemhez való joguk gyakorlásának lehetővé tétele, és így a tisztességes eljárás garantálása érdekében az e rendelkezésben előírt alaki követelményeknek megfelelően biztosítani kell.

A költségekről

- 35 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (ötödik tanács) a következőképpen határozott:

A büntetőeljárás során igénybe vehető tolmácsoláshoz és fordításhoz való jogról szóló, 2010. október 20-i 2010/64/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 3. cikkét úgy kell értelmezni, hogy az olyan jogi aktus, mint a nemzeti jog által a csekélyebb súlyú bűncselekmények

szankcionálására kilátásba helyezett, és bíróság által, egyoldalú, egyszerűsített eljárásban hozott végzés, az e cikk (1) bekezdése értelmében vett olyan „lényeges irat[nak]” minősül, amelynek írásbeli fordítását az adott büntetőeljárás nyelvét nem értő gyanúsítottak vagy vádlottak számára a védelemhez való joguk gyakorlásának lehetővé tétele, és így a tisztességes eljárás garantálása érdekében az e rendelkezésben előírt alaki követelményeknek megfelelően biztosítani kell.

Aláírások